

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací předmět: Český jazyk

Ročník: 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>zná jednotlivá písmena umí jednotlivá písmena a hlásky správně přečíst, vyslovit a napsat</p> <p>umí skládat slabiky, slova čte slabiky, slova tvoří jednoduché věty hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat</p> <p>umí sedět při psaní rozlišuje psací a tiskací písmena umí napsat psací písmena velké a malé abecedy umí napsat slabiky, jednoduchá slova a věty dokáže přepsat tiskací písmo do psané podoby dokáže psát diktát jednotlivých slov a vět</p> <p>umí tvořit smysluplné věty dokáže dramatizovat jednoduchý text dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy naučí se z paměti básničku (min. 4 verše) dokáže básničku recitovat</p>	<p>písmena a hlásky (sluchové rozlišení hlásek, výslovnost hlásek)</p> <p>čtení (technika čtení, znalost orientačních prvků v textu)</p> <p>psaní - základní hygienické návyky, držení psacího náčiní, technika psaní</p> <p><u>literární výchova, komunikační výchova</u> (poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, reprodukce textu)</p>	<p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).</p>	<p>Metody, formy, nástroje, pomůcky - sluchová analýza a syntéza, rozhovor, vyprávění, manipulace s písmeny a slabikami, zapojování všech smyslů, ind. přístup, skupinová práce. Pomůcky – tabule, mag., tabule, nástěnné tabule, obrazy a obrázky, bzučák, kartičky se slabikami a se slovy, obrázková abeceda.</p>

Ročník: 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu dbá na správnou intonaci umí naslouchat přednesu rozlišuje poezii a prózu dokáže přečtený text vyprávět</p> <p>rozlišuje a umí vyjmenovat samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p> <p>umí rozdělit slova na slabiky umí rozdělit slovo na konci řádku rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</p> <p>umí ze slov tvořit smysluplné věty rozlišuje vlastní jména osob a zvířat pozná párové souhlásky - spodobu na konci slov</p> <p>pozná konec věty a začátek věty následující věty začíná velkým písmenem</p>	<p><u>literární výchova</u>, čtení (technika čtení, plynulost čtení, čtení jako zdroj informací, poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce textu, dramatizace, základní literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, spisovatel, rým...)</p> <p><u>jazyková výchova</u> hlásky (krátké a dlouhé samohlásky, měkké a tvrdé souhlásky, pravopis ú/ů)</p> <p>slabiky</p> <p>slova</p> <p>věty (druhy vět, začátek a konec věty)</p>	<p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).</p>	<p>Náměty na rozvoj digitálních kompetencí – viz charakteristika vyučovacího předmětu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky zná a správně používá interpunkční znaménka umí seřadit věty v textu</p> <p>rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk umí se spisovně vyjadřovat ve větách je schopen vyjádřit svůj názor, pocity podle obrázkové osnovy vypráví děj umí naslouchat druhému zvládne správné tvary písmen a číslic, opis a přepis jednoduchých textů správně spojuje písmena i slabiky kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p><u>komunikační a slohová výchova,</u> psaní a čtení (základy mluveného i psaného projevu – dýchání, výslovnost..., pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, adresa...) naslouchání, mluvený projev, písemný projev</p>		

Ročník: 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení umí číst potichu i předčítat nahlas orientuje se v textu využívá četbu jako zdroj poznatků čte s porozuměním umí reprodukovat text vyjadřuje své pocity z přečteného textu přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odlišuje pohádku od ostatních vyprávění pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p> <p>zná obojetné souhlásky zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování</p> <p>osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek</p> <p>pozná podstatné jméno umí určit rod, číslo, pád podst. jm.</p>	<p><u>literární výchova</u>- čtení, poslech literárních textů, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy</p> <p><u>jazyková výchova</u> vyjmenovaná slova</p> <p>znělé a neznělé souhlásky</p> <p>podstatná jména</p>	<p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika).</p>	<p>Náměty na rozvoj digitálních kompetencí – viz charakteristika vyučovacího předmětu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>rozlišuje vlastní jména od obecných</p> <p>pozná sloveso umí určit osobu, číslo a čas sloves</p> <p>určí slovní druhy - předložky a spojky pozná předložky a umí je napsat s podst. jm. porovnává a třídí slova podle zobecněného významu- děj, věc, okolnost, vlastnost rozlišuje slovní druhy v základním tvaru užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>zná příklady slov souznačných a protikladných a umí je použít ve větě porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná</p> <p>spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>umí abecedu umí řadit slova podle abecedy</p> <p>umí napsat adresu, přání, pozdrav na pohlednici zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený</p>	<p>slovesa</p> <p>ostatní slovní druhy</p> <p>slova souznačná a protikladná, nadřazená a podřazená</p> <p>věta a souvětí</p> <p>abeceda</p> <p><u>komunikační a slohová výchova,</u> psaní (úprava textu, další žánry písemného projevu – dopis, zpráva..., jednoduchá osnova)</p>		

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>projev pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<p>čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev</p>		

Ročník: 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>seznámí se jazykem jako s prostředkem komunikace rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary</p> <p>rozliší větu jednoduchou a souvětí určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem z vět jednoduchých vytvoří souvětí</p> <p>rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, hononyma, slova citově zabarvená umí užívat slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená rozlišuje slova ohebná a neohebná porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p> <p>rozlišuje předpony a předložky a správně je píše rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>zná vzory podstatných jmen umí určit rod, číslo, pád a vzor umí skloňovat podst. jm. podle vzor</p> <p>pozná zvratná slovesa, neurčitek umí určit osobu, číslo, čas</p>	<p><u>jazyková výchova</u> mateřský jazyk</p> <p>věta, souvětí</p> <p>slovo</p> <p>stavba slova</p> <p>podstatná jména</p> <p>slovesa</p>	<p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika), <u>mediální výchova</u> – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu.</p>	<p>Náměty na rozvoj digitálních kompetencí – viz charakteristika vyučovacího předmětu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>umí časovat slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím</p> <p>umí vyhledávat v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telef. seznam)</p> <p>správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně umí uvést příklady užití ve větách</p> <p>umí vypravovat podle osnovy umí popsat jednoduchou věc při vypravování a popisu užívá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu umí se vyjádřit v běžných situacích zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu</p> <p>čte nahlas i potichu rozumí přiměřeně náročnému textu a umí ho reprodukovat odliší podstatné a okrajové informace dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku</p> <p>seznámí se se známými autory dětských knih</p>	<p>abeceda</p> <p>skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně</p> <p><u>komunikační a slohová výchova</u> čtení, naslouchání, mluvený projev, písemný projev</p> <p><u>literární výchova</u> - čtení, poslech literárních textů, tvořivé činnosti s literárním textem, základní literární pojmy</p>		

Ročník: 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů zná pojmy rým, verš, sloka při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě volně reprodukuje text recituje básně (přiměřené věku) dokáže zdramatizovat vhodný text sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p>	<p><u>literární výchova</u> čtení poslech literárních textů tvořivé činnosti s literárním textem (reprodukce textu, dramatizace) základní literární pojmy – literární druhy a žánry, spisovatel, básník, čtenář, verš, rým aj.</p> <p><u>komunikační a slohová výchova</u> čtení (čtení jako zdroj informací, orientace v textu, klíčová slova) naslouchání mluvený projev, komunikační žánry, základní komunikační pravidla, mimojazykové prostředky písemný projev, žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, pozvánka, popis, vypravování aj.)</p>	<p><u>Osobnostní a sociální výchova</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání), morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika), <u>mediální výchova</u> – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu.</p>	<p>Náměty na rozvoj digitálních kompetencí – viz charakteristika vyučovacího předmětu</p>

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry			
určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	<u>jazyková výchova</u> slovní druhy		
určí rod, číslo, pád, vzor podstatných jmen podstatná jména skloňuje podle vzorů	podstatná jména		
určí druhy příd. jmen zná gramatiku měkkých a tvrdých příd. jmen	přídavná jména		
pozná základní druhy zájmen a číslovek	zájmena, číslovky		
časuje slovesa ve všech časech v ozn. způsobu pozná všechny slovesné způsoby pozná zvrtné sloveso rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary zná pojem příčestí minulé a umí ho vytvořit	slovesa		
rozpozná přímou řeč a větu uvozovací umí užít přímou řeč ve vypravování	přímá řeč		
rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný	skladba		

Výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
<p>užívá shodu přísudku s podmětem vyhledává základní stavební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p> <p>odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí určí větu řídicí a závislou určí větu hlavní a vedlejší užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p> <p>správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky správně píše názvy uměleckých děl, novin, časopisů</p>	<p>souvětí</p> <p>vlastní jména, názvy</p>		

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

v 1. - 3. ročníku – 9 hodin týdně

ve 4. ročníku – 7 hodin týdně

v 5. ročníku – 7 hodin týdně

Vzdělávání v předmětu Český jazyk a literatura:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy, pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel stanovuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončí úkoly a zdůvodní své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci respektují pokyny pedagogů
- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence občanské

- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály
- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence digitální

- žák ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků

Náměty na získávání digitálních kompetencí v čj:

- čtení elektronických textů s porozuměním
- porozumění piktogramům
- aktivní tvorba vlastních elektronických textů, popř. jejich následné vytisknutí, různé styly a velikosti písma, zarovnávání...
- ověřování si informací u více zdrojů
- vyhledávání neznámých slov, pranostik, přísloví, básniček na dané téma
- vyhledávání informací o spisovatelích, básnících
- využívání slovníku spisovné češtiny

- grafické organizéry (např. myšlenková mapa...)
- on-line komixy
- respektování problematiky autorství
- čtenářský deník
- zprostředkování vlastních zážitků (prázdniny, výlet, kulturní zážitek...)
- interaktivní programy
- vzájemná komunikace (sms, mail...) aj.

Vyučovací předmět český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tematické okruhy průřezového tématu:

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání	1. – 5. ročník: dovednosti pro učení a studium, cvičení smyslového vnímání, cvičení dovednosti zapamatování
------------------------------------	---

Morální rozvoj

Hodnoty, postoje, praktická etika	1. – 5. ročník: schopnost vyjádřit vlastní názor
--	--

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků – orientace v textu, rozdíly mezi sděleními
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků - rozlišování různých typů sdělení, hledání hodnot v textu

Stavba mediálních sdělení	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků - příklady stavby a uspořádání zpráv, časopisy pro děti
Vnímání autora mediálních sdělení	5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků – výrazové prostředky pro vyjádření názoru a postoje, výběr a kombinace slov
Fungování a vliv médií ve společnosti	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků – vliv médií na každodenní život a společnost, vliv médií na uspořádání dne, na kulturu, role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti
Tvorba mediálního sdělení	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení (společensky a situačně)
Práce v realizačním týmu	4. - 5. ročník: úměrně věku a schopnostem žáků – komunikace a spolupráce v týmu, pokus o školní (třídní) časopis